

Vyvěšeno dne: 5. 11. 2020

Svěšeno dne: 19. 11. 2020

Markéta Malendová

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka (soudce zpravodaj), Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelů: **a) ALIANCE NÁRODNÍCH SIL**, sídlem Legerova 1854/22, Praha 2, **b) Jednotní**, sídlem Alšovo náměstí 691/4, Ostrava, za účasti: **1) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, **2) David Smoljak**, bytem Ke Mlýnku 678, Praha-Vinoř, **3) doc. MUDr. Ondřej Šimetka, Ph.D., MBA**, bytem Liliová 79/8, Opava-Jaktař, **4) Ing. Ondřej Feber**, bytem Stonava 665, **5) Koalice Starostové a nezávislí, Pirátská strana a TOP 09**, jednající zmocněnkyní Vlastou Urbánkovou, bytem Chříbská 779/34, Praha 8, **6) Občanská demokratická strana**, sídlem Truhlářská 1106/9, Praha 1, **7) ANO 2011**, sídlem Babická 2329/2, Praha 11, o návrzích navrhovatelů a) a b) na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstev krajů konaných ve dnech 2. a 3. října 2020 a voleb do třetiny Senátu Parlamentu České republiky konaných ve dnech 2. a 3. října 2020 (I. kolo) a ve dnech 9. a 10. října 2020 (II. kolo),

t a k t o :

- I. Návrhy obou navrhovatelů na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstev krajů **s e o d m í t a j í**.
- II. Návrh navrhovatele a) na vyslovení neplatnosti voleb do třetiny Senátu Parlamentu České republiky ve volebním obvodu č. 24 (Praha 9) **s e z a m í t á**.
- III. Ve zbytku **s e** návrh navrhovatele a) na vyslovení neplatnosti voleb do třetiny Senátu Parlamentu České republiky **o d m í t á**.
- IV. Návrh navrhovatele b) na vyslovení neplatnosti voleb do třetiny Senátu Parlamentu České republiky ve volebních obvodech č. 72 (Ostrava-město) a č. 75 (Karviná) **s e z a m í t á**.
- V. Ve zbytku **s e** návrh navrhovatele b) na vyslovení neplatnosti voleb do třetiny Senátu Parlamentu České republiky **o d m í t á**.
- VI. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Volební stížnost a průběh řízení

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 22. 10. 2020 návrhy navrhovatelů (dále též „volební stížnosti“) na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstev krajů konaných ve dnech 2. a 3. října 2020 a voleb do třetiny Senátu Parlamentu České republiky konaných ve dnech 2. a 3. října 2020 (I. kolo) a ve dnech 9. a 10. října 2020 (II. kolo).

[2] Navrhovatelé namítají, že v průběhu volební kampaně neměli rovnocenný přístup k prezentaci v médiích. Mají za to, že média porušovala zásadu objektivitu a vyváženosti, neboť nedávala všem subjektům stejný prostor a stranila předem vybraným kandidátům. Neparlamentní strany nebyly zvány do médií, neměly možnost předkládat veřejnosti své názory a byly tak předem diskvalifikovány z rovného volebního soupeření.

[3] Nejvyšší správní soud zaslal volební stížnosti k vyjádření Státní volební komisi, která k dotazu soudu potvrdila, že přihláška k registraci navrhovatele a) byla registrována pouze ve volebním obvodu č. 24 (Praha 9) a přihláška k registraci navrhovatele b) pouze ve volebních obvodech č. 72 (Ostrava-město) a č. 75 (Karviná).

[4] Volební stížnosti zaslal soud na vědomí též dalším účastníkům řízení, kteří na ně v určené lhůtě nereagovali.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

[6] Podle § 53 odst. 1 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, podáním návrhu na neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany soudu každý občan zapsaný do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva kraje volen, jakož i každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, (dále jen "navrhovatel"). K řízení o takovém návrhu je podle § 54 téhož zákona příslušný krajský soud.

[7] Podle § 87 odst. 2 a 4 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, může každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl senátor volen, každá politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát, jejichž přihláška k registraci ve volebním obvodu byla pro volby do Senátu zaregistrována, domáhat ochrany u soudu podáním návrhu na neplatnost voleb, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek voleb. K řízení o takovém návrhu je podle § 88 odst. 2 téhož zákona příslušný Nejvyšší správní soud.

[8] Z výše uvedeného především vyplývá, že návrhy na vyslovení neplatnosti voleb do krajských zastupitelstev navrhovatelé podali u věcně nepříslušného soudu, neboť k vedení řízení o takových návrzích jsou příslušné krajské soudy, nikoli Nejvyšší správní soud. Takové návrhy jsou podle § 92 s. ř. s. nepřipustné.

[9] Z citované úpravy dále plyne, že návrh na neplatnost voleb do Senátu může podat pouze takový subjekt, který má k daným volbám vztah, tj. v případě politických stran, hnutí či koalic takový subjekt, který byl pro volby registrován v příslušném volebním obvodu.

[10] Nejvyšší správní soud zjistil a Státní volební komise ve svém vyjádření potvrdila, že navrhovatel a) byl pro volby do Senátu registrován pouze ve volebním obvodu č. 24 (Praha 9) a navrhovatel b) ve volebních obvodech č. 72 (Ostrava-město) a č. 75 (Karviná). Navrhovatelé

pokračování

tedy byli legitimováni k podání návrhu na neplatnost voleb pouze v těchto volebních obvodech a pouze v těchto částech se Nejvyšší správní soud jejich návrhy věcně zabýval.

[11] Nejvyšší správní soud při přezkumu návrhů podle § 90 s. ř. s. vychází z toho, že základními předpoklady pro vyhovění volební stížnosti je (1) nezákonnost, tj. porušení ustanovení zákona upravujícího volební proces (nemusí jít nutně o volební zákon v užším slova smyslu – srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. července 2006 č. j. Vol 36/2006-21, č. 960/2006 Sb. NSS), (2) vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno, a (3) zásadní intenzita této nezákonnosti hrubě ovlivňující volební výsledky, respektive vyvolávající jejich „zatemnění“ (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. července 2004 č. j. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS). Po účinnosti zákona č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony, je potom nutné, aby porušení zákona výsledkem volby skutečně ovlivnilo (nepostačí potencialita ovlivnění volebních výsledků, s níž na základě tehdejšího znění zákona pracovala starší judikatura).

[12] Navrhovatelé spatřují porušení zákona v tom, že se jim v rámci volební kampaně nedostalo stejného prostoru v médiích jako parlamentním stranám. Byť výslovně neoznačují zákonné ustanovení, k jehož porušení mělo dojít, zmiňují porušení zásady objektivit a vyváženosti vysílání a jasně směřují k § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, podle kterých provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů a ve vztahu k pořadům zpravodajským a politicko-publicistickým je mj. povinen zajistit, aby nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí.

[13] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že vyváženost a rovný přístup nelze v těchto souvislostech chápat mechanicky jako absolutní rovnost kandidujících subjektů, nýbrž pohledem tzv. odstupňované rovnosti. To znamená, že každý kandidující subjekt musí dostat alespoň určitou minimální šanci ke své prezentaci tak, aby byl naplněn požadavek plurality, avšak nad tuto minimální úroveň musí být zastoupení kandidujících subjektů ve vysílání, zejména v pořadech zpravodajských či v publicistických debatách, přiměřené jejich politickému a společenskému významu, jak vyplývá i z poslední části citovaného ustanovení (*a to s přihlédnutím ke jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě*, ke konceptu odstupňované rovnosti v podrobnostech srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. června 2006, č. j. Vol 15/2006-20).

[14] Navrhovatelé pouze obecně uvádí, že neparlamentní strany, respektive jejich kandidáti, neměli v mediálním prostoru stejnou možnost prezentovat své názory jako kandidáti parlamentních stran. Tento stav je však v obecné rovině v souladu se zákonem, neboť zohledňuje reálné postavení těchto subjektů v politickém a společenském životě. Vzhledem k tomu, že neprezentují (a nedokládají) žádné konkrétní skutečnosti, které by svědčily o nezákonném znevýhodnění některých kandidátů, jejich tvrzení o nezákonnosti volebního procesu nemohlo být důvodné. Nebyl tedy splněn již první předpoklad pro vyhovění jejich volebním stížnostem.

III. Závěr a náklady řízení

[15] Návrhy obou navrhovatelů na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstev krajů byly podány u věcně nepříslušného soudu, jsou proto nepřípustné podle § 92 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud je odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[16] Navrhovatel a) byl legitimován k podání návrhu na vyslovení neplatnosti voleb do třetiny Senátu Parlamentu ČR pouze ve volebním obvodě č. 24 (Praha 9). V této části byl jeho návrh nedůvodný a Nejvyšší správní soud jej proto zamítl.

[17] Ve vztahu k ostatním volebním obvodům nebyl navrhovatel a) k podání návrhu legitimován. Ve zbývajících částech byl tedy jeho návrh odmítnut podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

[18] Navrhovatel b) byl aktivně legitimován k podání návrhu na vyslovení neplatnosti voleb do třetiny Senátu Parlamentu ČR jen ve volebních obvodech č. 72 (Ostrava-město) a č. 75 (Karviná). V této části byl jeho návrh nedůvodný a Nejvyšší správní soud jej proto zamítl.

[19] Ve vztahu k ostatním volebním obvodům nebyl navrhovatel b) k podání návrhu legitimován. Ve zbývajících částech byl tedy jeho návrh odmítnut podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

[20] Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá v řízení ve věcech volebních žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 5. listopadu 2020

Tomáš Langášek v. r.
předseda senátu

L. S.